

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
juttatásos közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadó hivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigslager C. czégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigslager C. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Közhasznosság.

A nehéz megélhetés, az élvágy és a vagyont utáni törekvés a világ mai lázas forgatagában a küzdelmet minden egyesnek, saját énjére irányítják s a környezet, az emberiség iránti érzék és szeretet teljesen elvész ezen küzdelemben.

Mi következik ezen egyéni harcokból, ezen önző viaskodásból? nem más, mint a sok öncélnak sokszor egymásba ütköző előtörése, anélkül, hogy kilátás nyílne a közös célra való egyesülésre a sok erőből összetett közjónak, a közérdekének való szolgálatra. A világ és emberiség javáért melegen érző kedély és szív kell, hogy legyőzzék magukban az önzést, a mások, a társadalom és haza sikeres előmenetele iránti közönyt s hogy tudjunk magunkon kívül is, a közjónak élni.

Igaz hogy kevésnek adatott meg olyan állás, vagyont és társadalmi befolyás, hogy emberbaráti működése mély és széles nyomokat hagyjon a társadalomban, de nincs egy pontja sem a társadalomnak, ahonnan közhasznunak nem lehetnénk s a honnan lelkünk világával, tetterőnkkel egy kis kört is meg nem termékenyíthetnénk. Ennek tudata, a saját körünk iránti kötelességek teljesítésének felelősségteljes érzete, a családban, a társadalmi összeköttetésekben, adja meg a valódi nemzeti termő erőt, mely biztosítja, a sikerteljes életet mindenütt és bármely viszonyok közepette.

Vegyük a szellemi közkinccseket, a miveltséget, a tudományt, a tapasztalatot, melyek a társadalom majd minden rétegében ismeretlenül, széthulva eltemetkeznek és a melyeknek feltámasztása szóban, érintkezés-

ben, írásban oly annyira áldásos a tömegekre nézve. A kölcsönös felvilágosítás tehát, kivált a mai forogó elméket izgató, sokszor ellenmondásos korban felette szükséges és mindenkinek — legyen az földmivelő, lateiner, szegény vagy gazdag — elmulasztatlan kötelessége, hogy embertársát felvilágosítsa és saját tudását másokkal szemben érvényesítse; főleg a mi uri osztályunknak képezi el nem mellőzhető feladatát, hogy leszálljon a nép közé és félretéve a régi „odi profanum vulgus“ szerencsétlen nézetét, a nép érdekét a szokottnál melegebben felkarolja, hogy megszűnjék az a rideg válaszfal, mely az alsóbb osztályokat a felsőbbektől elválasztja.

A közhasznu tevékenység az alsó rétegekkel szemben soha sem volt kívánatosabb, szükségesebb, mint a jelenben, amikor köznépünk egészen magára hagyatva ki van téve az izgatók lelketlen és féktelen üzelmeinek. Az állam eddigi üdvös, de nem eléggé hatályos szociálpolitikájával nem elégíthette ki a régi kerékvágásból kilépett forogó kedélyeket; kell hogy maga a társadalom is, az értelmiség hozzájáruljon az állam kezdeményezéséhez és működéséhez e téren; kell, hogy felvilágosító, emberséges bánásmóddal a tömeget megnyerjük, hogy bizalommal forduljanak az értelmiség felé! Ennek figyelembe nem vétele, sőt az alsóbb néptömegek tulhajtott, rideg kihasználása eredményezte és eredményezi a tömegek elégtelenségét és hajlandóságát a szocializmus könnyű befogadására.

Sehol az értelemnek, a kulturának előnye és nélkülözhetetlensége nem tűnik úgy ki mintha közhasznu tevékenységet kívánunk a nép érdekében kifejtetni, mert aki vezére, oktatója kíván lenni a népek, mindenek,

felett kell, hogy ő maga legyen kultur ember. Tehát mindenek előtt a kulturának nagyobb kiterjesztését kell nálunk hangsúlyozni, hogy általánossá lehessen tenni a felvilágosodást. Emellett szükséges az anyagi áldozatra kész altruizmus nagyobb érvényesülése a műveltebb osztályaink részéről, hogy azt, mit a jó sors és kedvezőbb körülmények következtében megtanulhattak és bírnak, másokkal közölni, megosztani sziveskedjenek s egyáltalán ha embertársaink felvilágosításáról megsegítéséről van szó, ingyen áldozó munkásoknak is beálljanak.

Nézzük csak, hogy más államokban mennyi történik a magán közhasznosság körében, holott nálunk mindent az agyonzaklatott államtól várnak és annyira rossz irányban halad életünk, hogy állami segély nélkül haladást, előmenetelt immár elgondolni sem tudunk. Mi lesz ennek lélektani, ésszerű következménye? Keleti fatalizmus, mely mindig máshol várja a segítséget és szemlélődésében reménykedik, míg körülötte minden tönkre megy.

A babona.

Igaz, hogy boszorkányokat ma már máglyán el nem hamvasztanak, mivel böles Kálmán királyunk már a 13. század vége felé kimondotta, hogy „de strigis nulla fiat questio“, de azért a boszorkányság, a természet feletti hitnek áramlata még nagyon is él a nép lelkületében s a babona — sajnos még mindig buján tenyészik köznépünk gondolkodásában.

Ha egészségével nem törődő, a természet rossz befolyásától óvakodni nem képes alsóbb rétegeit miveletlen népünknek betegség éri, csakhamar a javasszonyhoz folyamodnak, kinek természetfeletti bűvös varázs erejében többet bíznak, mint az okleveles orvosi gyógyászatban. Nincs ugyan statisztikája azon sok áldozatnak, melyeket a babonaság kuruzslása évenként elragad, de bizonyos, hogy a tulvilágra átmenő orvosi kezelés nélkül maradt, sok halandót először reálolvasás és tudja Isten miféle hokusz-pokuszszakinozták meg, mielőtt meghalt.

TÁRCA

Kozsibrovsky tréfája.*)

Írta: Mikszáth Kálmán.

A „Ne okoskodj Pista“ című elbeszélést írván, amelyben gróf Kozsibrovsky, a nagy tréfacsináló és felültető szerepel, az elbeszélésem keretébe nem volt bevehető egyik legjobb csinje, mert hátráltatta volna a cselekvény gyorsabb menetét. De ha már benne vagyok, bizony nem sajnálom külön feltálatni.

A dolog Rimaszombában játszik. A nagy piacot kell elképzelni szép őszi napon; garmadával állnak a gyümölcsök a gyékény-sátrak alatt, ott ülnek a piros-pozsgás tiszolci asszonyok a mogyoróknál, diós zsákjaiknál, a csinos zeheri menyecskék az alma-rakásokon, s ha megállt ellőttük a vevő megkérdezzé: „Édes-e az alma édes?“ dévaj mosolygással felelgetik vissza:

— Édes bizony, édes.

Hát persze, hogy a gonosz csont Kozsibrovsky oda is elvetődik és egy mogyoró áruló menyecskével kezd legyeskedni, aki szívesen csattant elmés szóra, még ha egy kicsit csiklandós is, maga módja szerint még csiklandósabbat, de a mellett el nem felejtí az üzletet sem.

*) A „Budapesti Ujságírók Egyesülete“ segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló mű mellékletek lesznek a műben.

Az Almanach igazán személt és lelket gyönyörködtető nagy albummalakú díszmű lesz és potom 5 forintba kerül. Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja“ kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. Mutatóul közöljük Mikszáth Kálmán fenti cikkét, melyet az Almanach számára írt.

— Ej no, de csintalan szája van az urnak — legalább már vegyen a mogyoróból!

Kozsibrovsky meg is vesz egy kézi kassal vagy nyolcz-tíz itezényit, de mi az ördögöt tegyen most már vele? Egy percig zavarban van. Hanem a gondviselés, az csak mindég segít neki a pernáhajder csinjeiben.

Ahol lép ki ni kapujából, nagytekintetű Hiléczy Sámuel uram, az ásványtan tudós professzora, hosszú, burnótszín kaputrokkjában, bozontos elhanyagolt üstökével és egyenesen a piacnak tart. Noha legény-ember még, görnyedten totyakosan szedegeti kiaszott lábait, amelyeket sohase dresszirozott táncmester, mert egész élete az ásványvilág buvárlatában telt el s különben nem nézi sokra ezenkívül a világot. Olyan az előtte, mint egy lábbal fölrugott hangya-zsombék. A rugást a tudomány adja. A sürgönyűzsgő hangyák, a szamarak ellenben azt hiszik, hogy valami általuk megállapított czéltől jönnek-mennek. Pedig mennek, mert lókést kapott a dombjuk.

De ha nagytekintetű Hiléczy professzor ur nem vet ügyet a mozgó-rajzó hangyákra, s tudosságát azok ugyancsak megnézik, mert meglehetősen furesza alak. Épen az átellenes ablakból is a két Majornoki kisasszony nevetgél (gyönyörű két szőke fejecske egymás mellett), egymásnak mutogatva valami különöset a tudós ur alakján vagy öltözetjén. Érdekes volna tudni, hogy mit beszélnek, — de végre is lehetetlen. Az ördög tudná azt, hogy ilyen két pajkos feckében mennyi csintalanság él.

Elég egy pillantás az utca öblébe Kozsibrovskyknak. Látja Hiléczyt és látja szék rokonait, a Majornoky kisasszonyokat, héja tekintettel. Ő mindent észrevesz. Hopp! megvan! tudom már, mit tegyek a mogyorókkal.

S alig hogy áthalad mellette a tudós professzor szemüveges szeméit a földre szegezve, hiszen a földben vannak az összes titkok, hirtelen odaint egy ácsorgó subanczot:

— Gyere ide, ficzkó, tudod e, hol laknak a Majornoky kisasszonyok?

— Nem tudom.

— Amott néznek ki az emeleti ablakból. Az a két szép leány. Tudod-e már?

— Nem vagyok vak.

— Fogd ezt a kosarat, vidd el nekik, megértted?

— Nem vagyok siket.

— És mond meg, hogy Hiléczy professzor ur küldi. Még tudod mondani?

— Nem vagyok kuka.

— Hát mikép mondod?

— Hogy Hiléczy professzor ur küldi.

— Nagyon helyes; itt van ez a fényes kéthatosos, ha jól elvégezted és visszajössz, még egy ilyen kapsz tőlem.

A gyekrőcz visszajött tíz perc múlva.

— No, mit mondtak?

— Nagyon nevettek.

Már talán régen el is felejtette Kozsibrovsky az ő csinyjét, midőn egy nap felolvasás volt Budapesten az akadémiában, amint a tudós Hiléczy Sámuel tartott (mert Hiléczy I. tagja az akadémiának): „A kövek alakja az özönvíz előtt.“ Ez volt a „kiváló fontosságú“ értekezés tárgya. Hogy milyenek voltak a kövek az özönvíz előtt habár ott voltam és gróf Kozsibrovsky t. képviselőtársam mellett ültem a

Nem használ az ingyen gyógyítás, nem az állam humanizmusa, szemben a szenvedő emberiséggel: korlátolt, lelki szegénységbe elmerülve inkább a babonás kuruzslás karjaiba veti magát a mi népünk s ettől várja üdítő gyógyulását. Ha egészen nem is fojthatja el az állam hatóságaival ezen butító és életrontó üzelmeket és titokban azok bizonyos fokig érvényesülni fognak, de mégis felette kívánatos, hogy rendőri közegeink azokat az eddiginél élénkebb fokozottabb figyelemmel kísérjék.

Annyit innak a magyar nép, a nemzet lakosságának számszerű emelése, a hatványozott és minden áron előmozdítandó lélekszám propagatív tényezőiről, de ritkán látni, hogy a babona pusztító hatását vennék számba, pedig ezek pusztulnak általa legégszesebb, legszívósabb földmívelőink közül. A nagy szellemi korlátoltságnak, a tehetetlen fatalizmusnak szülte ez a kuruzsló babona, amely merészen szembeáll bármely betegséggel reálolvasás és a kuruzslás mindenféle eszközeivel s ha van mód melyen a babonát, a kuruzslást kiirtani és későbbi rossz következményeit középünkől elhárítani lehet, úgy egyedül a közműveltségnek szellemi és lelki emelése az. Ha már a család nem eléggé felvilágosított arra, hogy a gyermekeit józan, világos gondolkodásban felnevelje, ámbar nehéz a babona, az ördögök kiűzése, mégis sokat tehet az ügybuzgó, hivatásától áthatott tanító, ha okos, meggyőző beszéddel a fiatal, fejlődő lelkeket ezen, későbbi életükre nézve sötét, butító árnyéktól megmenteni kívánja. Ez a szó legnemesebb értelmében lélek- és embermentő munka még arra nézve is, aki nem hivatásos tanító; minden emberbarátunk kötelessége, hogy — amennyiben erejében áll — felebarátját ezen tévelygéstől megmentsen. Meg kell értetni a néppel, hogy vakeset a természet rendje szerint egyáltalában nem létezik, az isteni Gondviselésben, legfeljebb véletlen, melyre az emberi véges ész előkészítve nincs, hogy ok- és okozat nélkül nincs tünemény s hogy eszerint a babona, a természetfeletti erőknél való hit nem más, mint a pogány vallás rut maradványa. Mikor a képzelő tehetőség szellemekkel, démonokkal, istenekkel népesít be környezetét, akkor igen is fel kellett támadnia a babonának és uralkodni a lelkeken, de nem most az ési mai felvilágosodása, az emberi szellem modern észszerű kutatásai mellett.

Igen fontosnak tartom ezt a tárgyat s a középünkben ma is uralkó babona a modern kultúra gunyját képezi, mely lidércként ül a főkben és lelkekben, de amelyet el kell őrölnünk; először és mindenképp előtt világosság legyen a gondolkodásban és csak azután nyílik meg a valódi kultúra előttünk, melyet éppen az előbb néppel is meg kell ismertetni.

Előfizetési felhívás.

Julius hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék“ előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 12 korona.
Fél évre . . . . . 6 korona.
Negyed évre . . . . . 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó végén lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

hallgatóság közt, még sem tudnám már elmondani, de azt hiszem, hogy akkoriban nem lehettek oly czudar kemények, mint most, mert a tudós kollégák a felolvasó körül elég kényelmesen aludtak rajtuk, azonban a felolvasás után fölébredtek és a vidékről jött tudós tisztelekre egy kis vacsorát hevenyéztek az István-vendéglőben és noha már éjtél volt, sehogyse volt kedvük aludni. Beszélgetés közben egyszerre csak Rimaszombatra fordul a figyelem. A tudós fiatal ember (mert negyven éves még a professzor ur) szokatlanul derült volt ezen az estén, dicsérte a városka levegőjét, az ivóvizet.

Kozsibroszky közbeszólt:

— Azonfelül igen jó lakásod van, kedves öregem, fölséges kilátással.

— Nem valami különös a kilátás, mindössze egy kopasz domb s még távolabb a szőlők, amelyekben már a philoxera gazdálkodik.

— Ohó, ne titkolózzál, kedves öreg. Én a viska viskat értem, a két szép Majornoky kisasszonyt átellenben.

A professzornak elborult a homloka. Egy fájdalmas vonás tette sovány barázdás arcát még szomorubbá.

— Oh, azokat a szegény leányokat érted? Szivemből sajnálom. Megőrültek.

Most Kozsibroszkyin volt a sor megijedni.

— Ne beszélj! Az nem lehet! Engem nem értesítettek semmiről. A legkedvesebb unokahugocskáim.

— Már pedig azok megőrültek.

— Megfoghatatlan! — kiáltott fel Kozsibroszkyi. — Mind a ketten?

— Mind a ketten — mondá a tudós rendületlen meggyőződéssel.

Kozsibroszkyi, az a léha, vig tráter, belesápadt a rémületes hírbe, annál is inkább, mert eszébe jutott, hogy nagyatyjok, Majornoky Gedcon is Döblingben halt meg.

Az unokákra szokott visszatérni az efféle.

H I R E K.

Személyi hír. Bajsai Zákó Milán főispán egész családjával több heti nyári üdülésre szerdán reggel elutazott városunkból.

Felgyógyult. Tordai György áll. főgymnaziumi igazgató aggasztó betegségéből már felépült, és még a hét folyamán valamely fürdőbe utazik.

Szabadságon. Szabó János városi főjegyző holnap kezdi meg négy heti szabadságát. — Matios Milivoj városi segédmérnök pénteken kezdte meg hat havi szabadságát.

Lapunk felelős szerkesztője, Feymann Gyula ügyvéd, több heti üdülésre Csiz fürdőbe utazott.

Előkelő esküvő. Városunk egyik legkedvesebb és legműveltebb szépségét, Sidó Vilma kisasszonyt ma vezető oltár elő Hederváry Konth Árpád a magyar államvasutak jeles képzettségű fiatal gépészmérnöke. A polgári összekelés után délután fél 6 órakor az év. református imaházban lesz az egyházi esküvő. Ugyancsak ma ünneplik a menyasszony örömszüli, magyar társadalmi életünk kiváló tagjai Sidó Domokos m. kir. fővámszedő és neje szül. Quincz Vilma áll. tanítónő ezüst menyegzőjüket. Ugy a fiatal szép párnak mint az örömszüliöknek őszintén gratulálunk.

Helyettes igazgató. A szünidőn át a helybeli áll. főgymnaziumban az igazgatói teendőket Hettlinger József tanár látja el.

Halálozás. Az Isten kifürkészhetlen akaratára mély gyászba borította Lestyanoszky János városi főkapitányt és családját. Alig két napi szenvedés után a család szeme fénye az alig 7 éves kis Pistika jobblétre szenderült. A reményteljes kedves fiú váratlan halála általános részvétet keltett. Temetése péntek délután ment végbe, óriási gyászoló közönség részvétele mellett.

A kis koporsóra helyezett koszorúk feliratai a következők:

„A viszontlátásra Édesünk“ Apa, Anya, „Isten veled“ Papi, Lili, Edgár, „Özvegy Papik Istvánné“ Torda, „Szeretett Pistikánknak“ Béla, Irén, Marka (Budapest), Pancsovai rendőrség tisztikara, Pancsovai vívó egyesület, Karattúr család, Dr. Gyertyánffy Jenő főszolgabíró családja, Dr. Sztanojevics Braniszlav család, ezen kívül számtalan szobbnél szebb virág borította a rovatalt. A mélyen sujtott szülőknél részint szóval, részint táviratilag részvételüket kifejezték:

Bajsai Zákó Milán főispán Lipik, Dr. Dellimanics Lajos főispán Nagybecskerek, Mattanovich Adolf kir. tanácsos, polgármester, lovag Aigner Tivadar csász. és kir. őrnagy és neje, Dr. Perisics Zoltán polgármester Nagybecskerek, Dr. Mihájlovcics Ödön árvászéki elnök Nagybecskerek, Fodor József pósta és távirtda felügyelő, a rendőrség tisztikara Rakicsics Sándor td. r. főkapitány vezetése alatt, Bachmann Antal, Christián Antal kir. közjegyző és neje, pancsovai Graff János Pál, Jovánovics P. könyvkereskedő és Topalovics karmester, Keler Ákos tiszti főügyész Nagybecskerek, Bezdán J. r.-kath. plébános Torda, Tabody Zsolt m. kir. honvéd százados, Feymann Gyula ügyvéd, Radulovics Dusan g. kel. plébános és neje, Popovics Luka g. kel. plébános. Fritsch Fülöp kir. járásbíró és neje, Bezuk család Zombolya, Baier család Zombolya, Franz S. L. igazgató Nagybecskerek, Kellner József gyógyszerész Nagybecskerek, Honzl család Torda, Steingasner család Zombolya, Jakobcsics család Temesvár. Strosz Béla főjegyző Nagybecskerek, Mergenthaler Adam bank-

főnök, Schwalm lelkész és neje Graff Gusztáv és neje, poganestei Jovánovics Milán és neje, Radonics Gyula főszolgabíró Alibunár, Lestyanoszky kir. járásbíró és családja Titel, Gáti család Budapest, Zsiros Imre és neje Nagybecskerek, Dr. Kerényi Miklós ügyvéd Zombolya, Dr. Vertesy család T. Torda, Kiss Mór ügyvéd és neje, Barbierik Titusz és neje, Zilahi György tanár és neje, Dr. Adler Arthur ügyvéd, öz. Weifert Gizella, Dr. Lazarevics Györgyné, Reindl Csuncsicsné, Rakicsics Sándorné, Lócz Józsefné és leánya, Szvoboda Sándorné, Csuncsics Györgyné és családnak még számos jó barátja.

Elköltözött. Grosz Jaques, a Strasser és König czég helybeli képviselője Nagykikindára tette át lakóhelyét. Ugy Grosz Jaques mint kedves neje a helybeli társadalom kedvelt tagjai voltak, kiknek távozását számos barátjuk és tisztelőik fájlalják.

Diorama. Szép látványosság az Almási út 4. sz. alatt felállított diorama, melynek e heti programja a következő: vasárnap: Franciaország és a Dreyfuss pör; hetfőn: Párizs és Versailles; kedden: az 1900. évi párizsi világkiállítás; szerdán: Afrika; csütörtökön: Német birodalom; pénteken: Rajna- és Mosel utazás és szombat: a bajorországi király kastélyok. A diorama d. u. 5 órától esti 10 óráig van nyitva. Belépti díj személynként 20 fillér.

Gázláink figyelmébe. A földmivélsügyi miniszter ritka szigoru rend-lletel utasította a törvényhatósági hatóságokat, hogy az aranka irtást szigorúan őrizzék ellen: Az aranka irtás június hó végén vagy július első napján a mai számunk közgazdasági rovatában közölt módon pontosan eszközözendő. Az irtás elmulasztók 200 koronával büntethetők és az irtás saját költségükre hatóságilag fog végrehajtani.

Érthetetlen helyettesítés. A hat havi szabadságot nyert városi segédmérnök helyére a polgármester Athanaczkovics Stanicsics Szilárd okleveles mérnököt helyettesítette. A helyettesített mérnök egy szót sem tud magyarul. Miképp lehet hát egy magyar város, magyar közigazgatási hatóságának köztisztviselője egy magyarul nem értő egyén, akár milyen képzettségű legyen is különben az, azt sehogy sem tudjuk megérteni. Vagy van szükség a városnak egy segédmérnökre, vagy nincs. Ha szükséges, akkor bizonyára csak azért, hogy érdemleges munkásságával megossza a főmérnökkel a teendőket, melyek, különösen most, mikor a városháza átalakítási munkálatok és a jövő évi kiállítás előkészítő munkálatai javában folynak, nem lehetnek kevés. Most még csak az kellene, hogy a főmérnök is menjen szabadságra. Ezt nevezik aztán nálunk a tulzó nemzetiségi magyar sovinizmusnak.

Lesz csendőrségünk. Teljesen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a város területén a rendőri szolgálat teljesítésére kért csendőrségi különítmény kirendeléséhez legiletekesebb helyen elvben hozzájárultak. E szerint 35 csendőr látná el a városban a rendőri szolgálatot és a rendőrlégénység létszáma 14 emberrel apasztatnék, ha a város a csendőrség felállításához a rendőrlégénység számának leszállítása által megtakarítandó összes költségeket, kerekén 12644 koronát, felajánlja. Ugy hisszük, hogy feltétlenül megbízható és jó közbiztonsági szolgálatot olesőbban áll kaphatunk és azért biztosra vesszük, hogy a hátralevő formalitások tárgyalása a közgyűlésen egészen simán és minél előbb fognak lefolyni.

Ha igaz. A torontáli vasúti vonatoknak a Temespartú indóházba való befutásáról már annyiszor és annyi féle hírt halottunk, hogy az újakat is csak

Eltolta a boros poharat magától, kialudt a havanna a szájában, izgatottan odahuzta a székét Hiléczyhez.

— És hát mit tudsz, kérlek, a részletekről? Milyen körülmények közt történt? Mi mégis a rögeszméjük.

Hiléczy csodálkozó szemeket meresztett Kozsibroszkyra.

— Hát hogy tudnám én ezt? Érték én az ilyenekhez? Törődöm én az ilyenekkel?

— Tudom, hogy csak kövekkel foglalkozol, de csak mégis hallanod kellett . . .

— Én soha se szoktam hallani semmit — szólt a professzor önérzetesen. Én vagy tudok valamit, vagy vem tudok. Hallomás után nem beszélek.

— De már engedd meg, édes barátom, ha nekem elmondod a hugocskáimról ezt a szomorú dolgot, mégis csak . . .

— Mondom már, hogy semmit se hallottam.

— Terigettét, akkor hát honnan tudod?

A professzor uron valami zavar-féle látszott, restelte elmondani, a mi következik, habozott egy percig, hogy az illusztris társaság kisszerűnek, közönségesnek fogja találni az ilyen köznapú hitványtságot, végre azonban mégis a közlésre határozta magát.

— Hát kérlek úgy volt az, vagy három hónap előtt, azt hiszem, még őszszel, behozta egy este szákácsnám a vacsorámat és így szólt:

„Ma mikor kint jártam husért a meszárszékben, a Majornoky kisasszonyokkal találkoztam“

Szakácsnám szeret fecsegni, mint minden hoszszu ha u állat; hagyta tehát, hogy elvégezze azon bizonyos percü mozgásokat, melyre a nyelvének naponként szüksége van.

„Azt üzenték általában a nagy tiszteletű urnak“ — folytató.

Csodálkozva emeltem fel a szememet:

„Nekem üzentek?“

„Igen a nagy tiszteletű urnak.“

„De hisz én nem ismerem őket.“

„Mindegy, mégis üzentek.“

„És mit üzentek?“

Azt üzenték, hogy ók nem mókusok.“

Nem mókusok? Hát mondtam én valaha, hogy ók mókusok? Hát miért üzennek énnekem ilyes mit? Egész éjjel ezen töprengtem. Nem mókusok! Hát persze, hogy nem mókusok. De miért kell épen én előttem megállapítani ezen kétségbevonhatatlan igazságot. Nem tudtam aludni azon éjjel. Anyyra felzgatott rejtélyességével ez üzenet. Soha életemben nem beszéltem ezen leányzókkal, sem másokkal ó felőlük. Hát mit jelenthet ez? Valamely olthatatlan kíváncsiság hajszolt megoldani a talányt. Mert kell valami okának lenni, a miért üzenték. Kell, és azt az okot meg kell találnom. Másnap se szabadulhattam a sphinx-szerű üzenettől, velem jött és bosszantot; elkísért a katedrúra a diákjaim közé, a laboratóriumba a kövek közé és ezek a kövek rám vigyorogtak gunyosan mitha ók is azt mondanák: „Nem vagyunk mókusok, nem vagyunk“ Hidd meg nekem Kozsibroszkyi, hogy közel voltam már a megőrüléshez — amikor végre sikerült megállapítanom, hogy az egésznek igen egyszerű a nyitja, valóságos Kolumbusz tojása . . .

— Mi? kezdtek egyszerre négyen is.

— Az, hogy meg vannak örtülve a leányok.

Ez az egyetlen kielégítő magyarázat. És ebbe bele nyugodtam.

— Más indiciumaid nincsenek? kérdé Kozsibroszkyi, édesden nevetve.

— Más indiciumok? — pattant fel a nagy tiszteletű professzor ur. Minek volnának? Nem elég ez? Avagy magyarázd hát te meg, hogy miért üzenték volna józan észszel, hogy ók nem mókusok.

Kozsibroszkyi buta arczot vágott és vállat vont:

— Hja, ha én azt tudhatnám.

kétkedéssel fogadhatjuk. Ezen közöhangnak megvalósulása — mint most már biztosan állítják — a legközelebb bekövetkezik és a Nagybecskerekéről jövő vonatok még júliusban befutnak a temesparti állomásra.

Uj tolmács. A pancsovai kir. törvényszéknél újonnan rendszeresített román tolmácsi állásra Petrisor Tivadar nyug. tanító neveztetett ki.

Ritka orvosi sikerről számolunk be, mely az érdekelt körökben méltó feltűnést keltett. B. budapesti lakos neje több év óta súlyos tüdőhurutban és aszmatikus nehézségekben szenvedett, a mihez két év előtt komoly szívbaj is járult. Ez év tavaszán már legsúlyosabb válságba sodorta a baj a beteget: a már többször fellépett vízkórúság állandó jeleget öltött, az emésztési zavarok elviselhetetlenné váltak, a beteg heteken át eszméletlen állapotban töltött napokat, látóképességét pedig mindkét szemén elvesztette. Orvosai minden reményt föladtak és a kétségbeesett hozzátartozókkal együtt várták az elkerülhetetlen véget. Utolsó kísérletképp dr. Kovács J. fővárosi orvoshoz fordult a család, mint a ki új gyógymódja, a „vérgyógyítás“ révén országos hírnévre tett szert idült, mások által menthetetlennek mondott bajok gyógykezelésében. Dr. Kovács tényleg rövid három hónap alatt a szív- és tüdőbajt mondhatni teljesen rendbehozta, a mi még nem annyira meglepő eredmény, hisz ilyenek gyakorisága tette gyógyeljárását hírnevessé. Bámulatossá ezen esetet az által vált, hogy a nagy hírnevű szemorvosoktól látóidegsorvadásnak minősített szembaj, mely az eddigi tapasztalatok szerint menthetetlenül vakásra vezet, a kúra hatása alatt önként és elég gyorsan visszafejlődik, a mennyiben a beteg látóképessége napról napra javul. Ez oly ritka és meglepő eredmény, mely mindennél meggyőzőbben bizonyítja hogy dr. Kovácsnak önálló és eredeti gyógymódja igazán egészséges és helyes elvekből indult ki és hivatva van a most divó gyógyirányban nagymérvű és a szenvedő emberiség érdekében igen üdvös változásokat előidézní. Dr. Kovács intézete Budapest, V., Váci-körút 18. sz. alatt van.

Szurkáló cigány. Dumitrasku Jován 40 éves cigány vadházaságban élt Novakov Milkával. A tüzes szemű cigány szépségnek azonban jobban tetszett férjének Milán öcse és vele alapított közös háztartást. A feltékeny Jován bosszút forralt a hűtelen Milká ellen és csütörtökön éjjel a Vám-sor 31. számú ház udvarán turbékoló párt meglepte és Novakov Milkán egy nagy konyha késsel három életveszélyes szúrást ejtett. A sebült asszonyt a kórházba szállították, a tettes pedig önként jelentkezett a rendőrségnél.

A Magyar Könyvtár utóbbi sorozata fölöttébb alkalomszerű füzetekkel nyílik meg; a Rákóczi emlékének fölújítása idejében bizonytal mindenki örömmel fogja olvasni a nagy fejedelem önéletrajzának második részét, mely — Kajlós Imre jeles fordításában — annak az időnek történetét mondja el, melyet Rákóczi a párisi udvarnál töltött, azután pedig Konstantinápolyba való utazásának szomorú és meddő viszontagságait ecseteli. Az ekkép már teljessé lett Rákóczi-mű értékes kiegészítője lesz a magyar történeti oktatásnak. Az utána következő kettős számban a „M. K.“ Shakspeare-kiadása folytatódik, még pedig „A velencei kalmár“ új átültetésével, melyet Radó Antal végzett, a nála megszokott lelkiismeretes pontossággal és verselő virtuozitással. Végre az utolsó füzet Gerő Ödönnek (Viharos) két nagyértékű novelláját közli, melyek úgy a lelki élet mélyén járó analizálásánál, mint az elbeszélő hang könnyedségénél fogva egyaránt kiválóak. A „M. K.“ e füzetekkel már a 384-dik számot éri el; a teljes jegyzéket bárkinék szívesen küldi meg a kiadóhivatal (Andrássy-út 21.), valamint bármely hazai könyvkereskedés. Egy-egy szám ára 30 fillér.

A Magyar Festőművészet Albuma. A magyar könyvkiadványok terén, feltűnést keltő diszmitvel fog a Pesti Napló olvasóinak karácsonyi ajándéku kedveskedni. Címe: A Magyar Festőművészet Albuma, és gyönyörű foglalatja lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczkytól és Mányokitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepciójú diszmit. Ötven nagyszabású magyar festmény fogja a diszmit munkát ékesíteni, művészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándéku megkapja a „Pesti Napló“ minden állandó előfizetője, és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél vagy negyedévenként, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra. A „Pesti Napló“, előfizetési ára egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-út 27.

A nagy reklám, mely a legújabb időben a különféle erősítő és tápkészítmények érdekében folyik, oda hatott, hogy a fehérynye nagy tápértékét ma már mindenki ismeri. Legfőbb kellék, hogy az ilyen erősítőszert, kellemes ízű és könnyen emészthető legyen. A Somatose e mellett még azon előnnyel bír, hogy a fehérynét ugyszólván már emésztett állapotban tartalmazza. Továbbá mint étvágygerjesztő táp és erősítőszert már azért is teljes figyelmet érdemel, mert kitűnő tulajdonságainál fogva már sok ezer gyengédkedőnek szerezte vissza erejét és életkedvét. A Somatose kitűnő szolgálatot tesz sápkór, vérszegénység, a gyomor és bél mindennemű megbetegedéseinek, továbbá minden sorvasztó betegségnél és már rövid idő belül izom- és súlyszaporulatot eredményez.

A helyihajó menetrendje. Az első cs. kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság által Pancsova Belgrád-Zimony és Zimony-Belgrád Pan-

csova között fentartott helyihajó-közlekedés 1904. április 1-től szeptember végéig érvényes menetrendje a következő:

Pancsováról Belgrád-Zimonyba indulás délelőtt 3³⁰ és 8¹⁵ órakor; délután: 2 órakor.

Zimony-Belgrádból Pancsovára indulás délelőtt: 6 és 11¹⁵ órakor; délután 7 órakor. — Vasár- és ünepnapokon Zimonyból az utolsó helyihajó nem 7, hanem este 8 órakor indul.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserítvize** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozatlan Ferencz József keserítvizet.

Különbfélek.

A pápa jövedelmei. Egy francia ujság legutóbbi száma részletes kimutatást közöl a pápa jövedelmeiről. Ezek szerint tehát szent Péter földi helytartója olaszországi és külföldi birtokai után 875.000 frank évi jövedelmet élvez; az értékpapírok 6.000.000 kamatjévedelmet hajtának évente; adományok és ajándékokban átlag két és fél millió folyik be a Vatikán pénztárába s végül a Péterfillérek körülbelül tizenkét millió frankkal gyarapítják a szent-anya jövedelmeit.

Ezek az összegek összesen körülbelül huszonegy-huszonkét millió frankot tesznek ki, ami meglehetősen szép jövedelem.

Ezzel szemben csak körülbelül hatmillió frank kiadás áll. És pedig két és fél millió a bibornokok fizetése, 297.000 frank a Vatikán személyzetének évi dotációjá, 1.250.000 frankot emészt a könyvtár és muzeum, 750.000 frank a szent Péter-bazilika fenntartási költsége és különböző kiadásokra 750.000 frank. Végeredményként tehát tizenhat, esetleg tizenhét millió frank fölösleg marad évente a Vatikán pénztárában.

Furesa fogadás. Egy D. P. Evans nevű ember a mult ősszel fogadott arra, hogy Ohio állam kormányzójává Tom L. Johnson, Cleveland polgármesterét fogják megválasztani. A fogadást azonban elvesztette és most fizetnie kell; a fizetséget pedig

abban állapotották meg, hogy egy talicskát tolvaj, gyalog megy el Clevelandból San-Franciskóba. Evans erre e merész utra fogadásához hiven a mult héten indult el a clevelandi városházától s minthogy pénzt magával vinnie nem volt szabad, az uton dolgoznia kell.

A portugál király. Egy kis német városka vasuti állomásán játszódott le a következő jóízű jelenet.

A kis városka két szállójának, a „Hamburg városához“ és a „Portugál királyhoz“ címzett szállók aranypaszományos háziszolgái a vonat érkezését várják. Végre berobog a vonat és a kiszálló utasok között egy kereskedelmi utazó elkiáltja magát:

— A „Portugál királyhoz“!

A Portugál királyhoz címzett szálló embere rögtön jelentkezik is, de a Hamburg városáé ügyesebb és mindjárt hatalmába keríti az utazó podgyását is.

Erre aztán a következő párbeszéd fejlődik ki az emberek között:

A Portugál király embere: Add ide a bőröndöt!

A másik: Nem adom!

Az első: Mit? Nem adod? (Az utazóhoz fordulva! Hová akar a nágysságos ur szállni?)

Az utazó: A Portugál királyba.

Az első: Na! Add ide a bőröndöt?

A másik: Nem adom!

Az első: Mit? Mégse adod? Hát te vagy a portugál király, vagy én? He?!

Amerikai humor. Nyári üdülés. A.: Nos? Használt-e valamit a tegnapi tiltakozásuk a mindennapos tojás meg sonka reggeli ellen?

B.: Fájdalom igen. Ma már csak sonka van reggelire, tojás nélkül.

Miért. Mrs. Sorghum (egy városi vendéglős felesége az urához): Lásd Arthur, milyen ember vagy te! Itt a nyaralótelep kocsmájában megeszed a ragout, otthon pedig hozzá sem akarsz nyulni.

Mr. Sorghum: Hja kedvesem, itt nem tudom hogy miből csinálják.

Igaza lehet. A.: Én ismerek egy bűvészt, aki a vizet borrá tudja varázsolni.

B.: Bah! Az is nagy sor? Én ismerek akár, hány olyan borkereskedőt.

Igaza van. Miss Jackson: Képzeld! Bill tegnap délután megint esküdözött, hogy szerelme mély, miként a tenger.

Miss Hall: Engem a te helyedben inkább az érdekelné, hogy milyen hosszú.

Schicht-szappan

„szarvas“

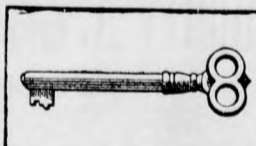
vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

McCormick Harvesting Machine Comp.

(Chicagoí aratógépgyár.)

Knecht J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-út 30.

KATALOGUSK ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kévekörtógép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénegytűtő gereblye és „Manila“ kévekörtőfonal gyártmányai.

Évi gyártmány 362.030 gép.

Közgazdaság.

Utasítás az Aranka irtására.

A csak egy évre művelt táblákon minden legkisebb arankafoltot, a kaszálás előtt, szembeöltő módon, karóval meg kell jelölni.

A kijelölés után a foltokat egészen a földig le kell kaszálni, illetve szélszerűbben le-sarlózni. Gondosan meg kell vizsgálni, hogy mennyire nyulnak még egyes aranykaszálók a lekaszált foltok túl a löherébe s legalább még egy lépésnyire tovább kell kaszálni. A lekaszált arankás löherét gondosan zsákba vagy jól összehajtható ponyvába kell összeszedni, ügyelve, hogy ki ne hulljon. A lekaszált herét, ha még nem ment magba az aranka, meg lehet etetni; ellenesetben el kell égetni.

A több évre szánt herésekben, luczernásokban ugyanúgy kell megjelölni az arankás foltokat, mint fentebb elő van írva. De ezeken a lekaszált foltokat a kaszált takarmány eltávolítása után be kell hinteni körülbelül 30 centiméternyire szalmával s elégetni. Célszerű, ha azok a gazdák, a kiknek gazdaságában a heretermelés jelentékeny tért foglal, a hintett szalmát az égetés biztosabb hatása érdekében, petroleummal is meg locsolják. Két hét múlva meg kell vizsgálni a kiégetett foltot s a mutatkozó arankát zsákban vagy ruhában eltávolítani. A foltok felásandók akként hogy minden gyökér mélyen a földbe kerüljön. További két hét múlva, ha arankás lucerna nem mutatkozik, a foltok bevetethők. Az ily foltokat ezután is figyelemmel kell kísérni s a mutatkozó arankát a lucernatövel együtt a már előirt módon eltávolítani.

8905. szám
1904.

Hirdetmény.

A Réva-újfalvi- és a Mihajlovics-sor egy részének átközésével kapcsolatos, 8000 koronára előirányzott munkáknak és anyagszállításnak biztosítása céljából folyó évi július hó 11-én délelőtt 10 órakor a városi nagy tanácstermében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartani.

A szabályszerűen kiállított és felszerelt ajánlatok a versenytárgyalás napjának délelőtti 10 órájáig ezen városi tanácshoz nyújthatók be.

A részletes és általános feltételek, a költségvetés és a tervek a th. mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Pancsova th. város tanácsának 1904. évi június hó 28-án tartott üléséből.

Mattanovich Adolf, s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

Szabad óráiban

széreny díjazás mellett, elvállal irásbeli munkákat egy idb. jogász.

Czim a kiadóhivatalban.

Minden gyógyszerárban kapható.
A háznál és utazáson nélkülözhetetlen szer

Thierry A. gyógyszerész Balsamja

általánosan elismerve és méltatva.

Legjobb hatással rossz emésztésnél s ennek mellék következményeinél, mint: felbőfennésnél, gyomorégésnél, székszorulásnál, savképződésnél, teltség érzésnél, gyomorgörcsöknél, étvágyhiány, hurut, gyulladáskor, gyengeségnél, felhűvésnél stb. stb.

Hatása györes-és fájdalomszüntető köhögéscsillapító, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb küldés posta útján 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 kor., díjmentesen, netto.

Kicsinybeni eladás mellett a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 duplaüveg 60 fillér.

Ügyeljünk az egyedüli, forgalomra engedélyezett „Ich dien allein echt“ feliratú zöldszínű apéca védjegyre.

Ezen készítmény utánzása és forgalomba hozatala, úgyszintén ismételt adása más, törvényesen meg nem engedett, tehát forgalomba hozatalra nem jogosított balsamoknak büntető törvényileg sújtatik.

Thierry A. gyógyszerész (százlevelű rózsá)

Centifolia-kenőcse

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, szívó, gyógyító hatású, stb. Legkisebb postai küldés 2 tégely, bérmentve K. 3.00. A raktárakban, kicsinybeni eladásnál tégelyenként K. 1.20. Központi raktár Budapesten Török J és Dr. Egger Leo és J. gyógyszerárjaiban, továbbá Vértesszőlősön Lugoson. Direkt rendelésnél „An die Schutzegel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn“ címzés használandó.

Ha az összeg előre beküldetik, egy nappal előbb elküldhető a küldés, mint utánvét mellett, s az utánvételzési pótdíj is elesik, miért is ajánlatos az összeg előre beküldeni s az utalvány szelvényén a megrendelést eszklözölni, a lakcímnek pontos feltüntetésével.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás kerékpárok, varrógépek, arany- és ezüstárúk, evőkészletekben stb. A szandriki fehér fémalapú ezüst- és chinaezüst-árú gvár egyedüli elárúsítóhelye.

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőim szíves tudomására juttatni, hogy nagyobb üzletkötések és alkalmas vételek folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, miszerint a legjobb minőségű

I-rendű Pneumatik kerékpárokat egyévi jótállás mellett, mérsékelt áron részletfizetésre is elárúsíthatom.

Czégem egyedüli elárúsítóhelye a jóhirű

Dürkopff Diana, Puch Styria, Naumann Germania

METEOR, ROYAL, amerikai és angol kerékpároknak.

Ügyszintén képviseletem alatt áll 15-féle legjobb gyártmányú **VARRÓGÉP** családi használatra, továbbá szabók, nyergesek, cipészek számára.

Jól berendezett **műhelyemben** mindenemű **javitások**, úgyszintén **aranyozások** és **vésések** szigorúan szolid kivitelben, pontosan eszközöltetnek.

** Kerékpár- és varrógépkatrészek továbbá aranyárúk ** állandóan gazdag választékban vannak raktáron.

Mint általában köztudomású, nagy raktárt tartok **ékszerekben**, mint **arany-láncok, gyűrűk, fülbevalók**, különféle **brilliáns- és gyémant drágaságokban**, Svájci és francia arany-, tulla-, ezüst-, aczél-, nikkel

zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákban.

Hegedűk, harmonikák, arisztónok és különféle zenélő tárgyak.

OPTIKAI ÁRÚK szemüvegek, csiptetők a legfinomabb kristályüvegből. Légsúlymérők, hőmérők, bor- és különféle szeszmerők.

GAZDAG VÁLASZTÉK

Tükrök, képek, lámpákban s más, a háztartáshoz szükséges és **ajándékul** alkalmas tárgyakban.

Miután összes árúczikkjeim árait jelentékenyen leszállítottam, kérem a m. t. vevőimet, hogy erről tudomást venni és szükséglet esetén bizalommal hozzám fordulva, állításomról meggyőződni sziveskedjenek. — Számos látogatást kérve maradok kiváló tisztelettel

Telefon-szám: 85.

FISCHER MIKSA.

Arany-, ezüst- és drágakő törmelék a legmagasabb áron megvételik, esetleg új tárgyakért becséreltetik.

Elsőrangú kerékpárok, m.: Dürkopff Diana, Puch Styria, Naumann Germania, angol és amerikai kerékpárok.

A magyar „Adria” és a zsinlelti járó „Monopol” varrógépek egyedüli elárúsítóhelye. Helyi kerékpárokat össze nem hasonlítható! Olcsó ár!

Diätetikus szer! **Diätetikus szer!**

Gyomor bajosoknak!

Mindazoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, avagy túlforró vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendetlen életmód által maguknak gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomor-fájdalom, nehéz emésztést vagy elnyálkásodást szenvednek, ezennel egy jó házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatásai már évek hosszú során át kipróbáltattak. Ezen szer az

Ulrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatású füvekből jó borral van készítve, mely erősíti és élénkíti az emésztő szerveket. A növénybor megszünteti az emésztési zavarokat s elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatával legtöbbször még csirájában elfojtható minden gyomorbetegség. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybort idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: felfújás, felbőfennés, gyomorégés, felfuodás, emelygés hányással, mely bajok krónikus (elavult) gyomor bajnál különösen hevesen jelentkeznek, nehányzori ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, mint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) növényborral gyakran igen hamar megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztetlenséget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Szárász, sápadt arcszín, vérhiány, erőtlenség legtöbbnyire a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiányos, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlan éjszakkal lussan elaludnak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült életerőnek új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, siettet a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható üvegenként 3 koronáért és 4 koronáért Pancsova városi gyógyszerárjaiban, továbbá, Homolitz, Brestovác, Belgrád, Zimony, Bataj-nicza, Új-Páza, Ó-Páza, Glogon, Almás, Franzfeld, Réva Újfalu, Román-Petre-Károlyfalva, Alibunár, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes-Kubin, Szendrő, Pozsarevác, Aleksandroviác, Palánka, Parezány, Aranjelovác, Mb. Valjevo, Obrenovác, Sabac, Sasinski, Mitrovicza, Lacarak, Ruma, Ireg, India, Új-Karlóca, Slankamen Tittel, Perlasz, Farkas, Tor-Sziget, Ozora, Tor-Vasárhely, Dobrica, Kevi-Szöllős, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vraosevgáj, Fehértemplom, Palánka, Gradiste, O-Moldova, Új-Moldova, Petrovác, Svilajnac, Kragujevác, Gm. Mila-novác, Reska, Loznicza, Janja, Bjelina, Erdevik, Cserovác, Ó-Futak, Karlóca, F-Kovil, Pétervárad, Ujvidék, Versecz stb. gyógyszerárjaiban, valamint Magyarországon és Ausztria-Magyarországon minden kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerárjaiban. Azonkívül a panosvai gyógyszerár szétküld 3 és több üveg növénybort orvosi áron Ausztria-Magyarországon minden részébe.

Utánzatoktól óvakodjunk. Kérjük határozottan **Ulrich Hubert-féle növénybort.**

FÖRAKTÁR Pancsova részére RADDA FRIGYES gyógyszerárjában az „Angyalhoz”.

Diätetikus szer! **Diätetikus szer!**

Nyom. Wittigschlager C.-nál Pancsován.